

san. Így az autópálya D-i sávja mentén húzódó földút kutatására sem volt lehetőségünk, ugyanis az úton rendszeres forgalom zajlott. A földút kiváltására csak 2001-ben, az autópálya tényleges megépítését követően kerülhetett sor. Az út területén azonban, a lelőhely térségében, el kellett végezni a korábban elmaradt megelőző feltárást.

A 8 m széles és 150 m hosszú lehumuszolt útszakaszon egy kb. 1200 m² területű, közepes fedettségű régészeti lelőhely került napvilágra.

A mentési munkálatokat 2001. október végén kezdtük el, de a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt hamar, három hetes munka után be is kellett fejeznünk az ásatást. Célunk elsődlegesen az volt, hogy legalább a humuszolás után előkerült sírokat kimentsük, és ez sikerült is. A lelőhely már ismert késő császárkori-kora népvándorlás kori temetőjéből egy újabb sírcsoport négy sírjának feltárása történt meg. A téglalap alakú, sarkos sírgödrökben nyújtott helyzetben, fejjel D felé fektetett halottak voltak eltemetve. Koporsóra utaló nyomokat minden sírnál meg tudtunk figyelni. A temetkezések egy sír kivételével bolygatatlanok voltak. A bolygatott – és minden bizonnyal kirabolt – férfi sírban fegyvereket, tört, lándzsát és övveretet találtunk. A női sírokból viszonylag kevés ékszert, gyöngyöket, csüngőt, karpercet, de több viseleti és használati tárgyat, mint fibulákat csatokat, késeket helyeztek. A mellékletek között a halott lábához tett agyagedény volt a jellemző, de sírokból római pénz és ezüst tükör is előkerült.

Az ásatás anyagi fedezetét a Nemzeti Autópálya Rt. biztosította.

DOMBORÓCZKI LÁSZLÓ – ÁCS CSILLA

173. Mezőzombor, Községi temető

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, R, B, Sza

2001. szeptember 10. és október 1. között a miskolci Herman Ottó Múzeum részéről leletmentő feltárást folytattunk Mezőzomboron a községi temetőben, a temető-domb temetésre eddig még fel nem használt részében.

Ásatási felületünk kb. 315 m² volt. 1. szelvényünket Kalicz Nándor és Koós Judit 2000. évi feltárási szelvényéhez kapcsolódva jelöltük ki, 2. szelvényünket pedig a temető főútjának átellenes (DK-i) felén. A 2000. és a 2001. évi felületek közvetlenül az utoljára kialakított sírhoz kapcsolódtak. A felületek sarkait GeodCad Földmérő, Talajvizsgáló és Tervező Iroda Kft. munkatársai bemérték.

Az ásatás során 72 objektum került elő. Közülük 12 sírt, egy kemencét, egy házfoltot továbbá 57 gödröt és oszlophelyet bontottunk ki.

Feltártuk a neolitikus tiszadobi csoport gödreit és 3(4?) sírját, a bükki kultúra 1(2?) temetkezését, illetve szórvány anyagát; a rézkori tiszapolgári kultúra településgödreit, a bodrogkeresztúri és badeni kultúrák szórványanyagát; a kora bronzkori (Nyírség kultúra?) gödreit, a füzesabonyi kultúra 7 temetkezését; valamint ko-

ra császárkori település gödreit, egy kemencét illetve egy ház fele részét.

Az ásatás kiemelkedő objektumai voltak: a bükki kultúra késő fázisának (Lichardus-féle Bükk C) edény-mellékletes temetkezése (21/A objektum), a tiszadobi csoport spondylus ékszemmelékletes, egy esetben edénnyel is ellátott sírjai (48., 49. és 62. objektumok), a tiszapolgári kultúra néhány településgödre, valamint kettő, kora császárkori, eltemetett kutyák csontvázait tartalmazó gödör (15. és 20. objektumok).

A feltárást folyamán az állatcsont-anyagon kívül okker-, és faszémintákat is vettünk.

Megjegyzendő, hogy a domb hosszú ideig tartó használatára miatt a későbbi korok objektumai jelentősen megbolygatták a korábbi időszakból származókat, ami a leletanyag nagymértékű keveredését idézte elő. A modern temető dombjának már csak igen kis része nincs használatban (spondylus mellékletes neolitikus sírok közelében), mely a következő évben feltárható lenne, és feltárással érdemes. A domb egy hosszabb, egykori vízparton húzódó dombvonulat része, melynek a temetőn kívüli (ÉK felé eső) részein is intenzív településnyomok figyelhetők meg a szántásban.

Az ásatás leletanyaga a miskolci Herman Ottó Múzeumba került.

CSENGERI PIROSKA – PATAY RÓBERT

174. Miskolc, Avas, Tűzköves

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Pa

2001. augusztus 6. és október 2. között feltárást végeztünk a 11677. hrsz. szőlőtelken az őskori kovabánya lelőhelyén. A régészeti védett területen az 1988–1989-ben talált középső paleolitikus telep további részleteit sikerült feltárni. Az ősember a jelenlegi felszín alatt 1 m mélységben található kovapadot tűz segítségével illetve nagyméretű ütőkövekkel fejtette, és nyerte ki a néhány cm átmérőjű, jól megmunkálható kalcedo-darabokat.

Egészen különleges eredmény, hogy itt a fejtés törmelékanyagában mellett jellegzetes típusos paleolitikus, illetőleg kőszerszámok is előkerültek.

RINGER ÁRPÁD

175. Miskolc, Felsőháromi Szeleta-barlang

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Pa

2001. augusztus 13. és augusztus 11. között kisebb sztratigráfiai szelvényezést végeztünk a Szeleta-barlang bejáratában és az előcsarnokban.

A munka célja sztratigráfiai-paleontológiai, valamint C¹⁴ minták vétele volt elsősorban. Ez a kisebb feltárást az 1999-től folyó 0044/1999. számú „Magyarországi bükkhegységi Szeleta-, és Aurignati-kultúra revíziója, összehasonlító régészeti, kronológiai és paleo-humánökológiai vizsgálatok alapján” című Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat keretében történt.

RINGER ÁRPÁD